

Rahanduskomisjoni tegevuse ülevaade

III istungjärgul (13.01.2020 – 18.06.2020)

Koosseis ja istungid

Riigikogu XIV koosseisu III istungjärgu lõpul kuulub rahanduskomisjoni **11 liiget** (seisuga 18.06.2020)

Esimees: Aivar Kokk (Isamaa fraktsioon)

Aeesimees: Maris Lauri (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Liikmed: Dmitri Dmitrijev (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Tiit Kala (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Jürgen Ligi (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Natalia Malleus (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Urmas Reitelmann (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Kersti Sarapuu (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Riina Sikkut (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Andres Sutt (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Aivar Sõerd (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

III istungjärgul pidas rahanduskomisjon kokku **40** istungit, sealhulgas oli **1** ühisistung, **1** väljasõiduistung ja **5** erakorralist istungit:

1. **17.02.2020** toimus ühisistung majanduskomisjoniga. Strateegia“Eesti 2035“ arutelu;
2. **19.03.2020** toimus komisjoni erakorraline istung teemal: Ülevaade teemadel hetkeolukord ja otsustatud ning plaanitavad meetmed kriisi ohjeldamiseks;
3. **30.03.2020** toimus komisjoni erakorraline istung teemal: Maaelu Edendamise Sihtasutuse ülevaade kriisimeetmetest ja nende rakendamisest ning Rahandusministeeriumi ülevaade olukorrast ja kriisimeetmetest;
4. **31.03.2020** toimus komisjoni erakorraline istung teemal: Eesti Panga ülevaade majandusproгноosist ning Pangaliidu ülevaade laenuturust;
5. **27.04.2020** toimus komisjoni erakorraline istung teemal: Ülevaade Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala toetusmeetmete tingimustest, osales majandus- ja taristuminister Taavi Aas;
6. **27.04.2020** toimus komisjoni erakorraline istung teemal: Ülevaade Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisala toetusmeetmete tingimustest, osales rahandusminister Martin Helme;
7. **16.06.2020** kohtus komisjon väljasõiduistungil rahandusminister Martin Helmega.

Eelnõud, otsused, ettepanekud, arvamused ja kollektiivsed pöördumised

Riigikogu XIV koosseisu III istungjärgul menetles rahanduskomisjon **22** õigusakti. Selle hulgas **4** otsuse eelnõu, **18** seaduse eelnõu. Neist vastu võetud **14**, tagasi lükatud **2** ja **6** eelnõu jäi menetlusse.

Rahanduskomisjon oli järgmistele eelnõudele juhtivkomisjoniks:

1. **14 SE** – Eesti Reformierakonna fraktsiooni algatatud tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (**esimene lugemine lõpetatud**);

2. **42 SE** – Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud sotsiaalmaksuseaduse § 7 muutmise seaduse eelnõu (**esimene lugemine lõpetatud**);
3. **97 SE** – Rahanduskomisjoni algatatud Eesti Panga seaduse muutmise seaduse eelnõu (**vastu võetud 02.04.2020**);
4. **108 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud kogumispensionide seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (kohustusliku kogumispensionireform) (**vastu võetud 11.03.2020**);
5. **116 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi ja Guernsey vahelise tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise ja maksupettuste tõkestamise lepingu ratifitseerimise seaduse eelnõu (**vastu võetud 12.02.2020**);
6. **119 SE** – Eesti Reformierakonna fraktsiooni ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud kogumispensionide seaduse, tulumaksuseaduse ja väärtpaperite registri pidamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (**tagasi lükatud 26.02.2020**);
7. **129 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse ja välissuhtlemisseaduse muutmise seaduse eelnõu (**vastu võetud 17.06.2020**);
8. **130 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (**vastu võetud 17.06.2020**);
9. **151 SE** – Eesti Reformierakonna fraktsiooni algatatud tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (**tagasi lükatud 05.05.2020**);
10. **154 SE** – Eesti Reformierakonna fraktsiooni algatatud tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (**esimene lugemine lõpetatud**);
11. **168 OE** – Vabariigi Valitsuse algatatud Riigikogu otsuse "Stabiliseerimisreservi vahendite kasutusele võtmine" eelnõu (**vastu võetud 13.04.2020**);
12. **171 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud 2020. aasta riigi lisaeelarve seaduse eelnõu (**vastu võetud 15.04.2020**);
13. **169 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud 2020. aasta lisaeelarve seadusega seonduvate seaduste muutmise seadus (COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud meetmed) eelnõu (**vastu võetud 15.04.2020**);
14. **174 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti, Islandi, Leedu, Läti, Norra, Rootsi, Soome ja Taani vahelise Põhjamaade Investeerimispanka käsitleva 11. veebruari 2004. aasta lepingule lisatud põhikirja paragrahvi 14 muutmise kokkuleppe heakskiitmise seaduse eelnõu (**vastu võetud 20.05.2020**);
15. **188 OE** – Rahanduskomisjoni algatatud Riigikogu otsuse "Eesti esindaja nimetamine Põhjamaade Investeerimispanka kontrollkomiteesse" eelnõu (**vastu võetud 19.05.2020**);
16. **194 SE** – Rahanduskomisjoni algatatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse muutmise seaduse eelnõu (**vastu võetud 17.06.2020**);
17. **203 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud vedelkütuse erimärgistamise seaduse muutmise ning sellega seonduvalt maksukorralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (**vastu võetud 17.06.2020**);
18. **204 SE** – Vabariigi Valitsuse algatatud keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu (**vastu võetud 17.06.2020**);
19. **207 SE** – Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni, Eesti Keskerakonna fraktsiooni ja Isamaa fraktsiooni algatatud alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seaduse eelnõu (**esimene lugemine lõpetatud**);

20. **209 OE** – Rahanduskomisjoni algatatud Riigikogu otsuse Eesti Panga Nõukogu liikmete nimetamine eelnõu (**vastu võetud 15.06.2020**);
21. **210 OE** – Vabariigi Valitsuse algatatud ülevaade Riigikogu otsuse „Riigigarantii andmine nõukogu määruse (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA), artikli 11 alusel“ eelnõu (**teine lugemine lõpetatud**);
22. **213 SE** – Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (**menetlusse võetud**).

Arvamuste andmine

Rahanduskomisjon andis **1** arvamuse keskkonnakomisjonile, **4** arvamust Euroopa Liidu asjade komisjonile, **1** arvamuse põhiseaduskomisjonile, **1** arvamuse õiguskomisjonile, **1** arvamuse Riigikohtule:

1. **14.01.20** arvamuse andmine keskkonnakomisjonile „Kollektiivse pöördumise - „Kliimaneutraalne Eesti aastaks 2035“ kohta;
2. **07.04.2020** arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile. Eesti seisukohad õiglase ülemineku mehhanismi kohta COM(2020)21; COM(2020)22; COM(2020)23;
3. **07.04.2020** arvamuse andmine põhiseaduskomisjonile välismaalaste seaduse, tulumaksuseaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse (Eestis töötamise reeglite väärkasutuse vähendamine) eelnõu (145 SE) kohta;
4. **07.04.2020** arvamuse andmine õiguskomisjonile abipolitseiniku seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (COVID-19 haigust põhjustava viiruse SARS-Cov-2 levikuga seotud meetmed) eelnõu (170 SE) kohta;
5. **21.04.2020** arvamuse andmine Riigikohtule kogumispensionide seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (kohustusliku kogumispensioni reform) kohta. Rahanduskomisjoni liikmed Maris Lauri, Jürgen Ligi, Riina Sikkut, Andres Sutt ja Aivar Sõerd esitasid Riigikohtule selles küsimuses oma eriarvamuse;
6. **11.05.2020** arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile. Eesti seisukohad Euroopa stabiilsusmehhanismi kriisi ennetava krediitdiliini kasutusele võtmiseks COVID-19 pandeemia mõjude leevendamiseks: põhimõtteline tugilaenu (finantsabi) otsus;
7. **01.06.2020** arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile. Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni pandeemia mõju leevendamist käsitleva panganduspaketi kohta - (COM(2020) 169; (COM(2020) 310);
8. **15.06.2020** arvamuse andmine Euroopa Liidu asjade komisjonile. Eesti seisukohad Euroopa Liidu taaskäivitamise kava ja Euroopa Liidu pikaajalise eelarve aastateks 2021-2027 kohta COM(2020) 441; COM(2020) 442; COM(2020) 445; COM(2020) 456.

Kollektiivsed pöördumised

III istungjärgul oli komisjoni menetluses **1** kollektiivne pöördumine:

1. Erakonna Eestimaa Rohelised 20. veebruaril 2020 algatatud kollektiivne pöördumine "Mahetoodete hinda on vaja langetada! Soovime tunnustatud mahetoidule 9% käibemaksumäära!" Arutelu komisjonis 09.06.2020, komisjoni otsus mitte toetada.

Kohtumised, ümarlauad, foorumid

Toimused kohtumised huvigruppide, valdkonna ministeeriumide ja ametkondadega

1. **16.01.2020** toimus seoses Vabariigi Valitsuse algatatud kogumispensionide seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (kohustusliku kogumispensioni reform) eelnõu 108 SE arutelu ja kohtumine huvigruppidega. Osalesid: Swedbank Investeerimisfondid AS esindaja Kristjan Tamla, Advokaadibüroo Sorainen esindaja Allar Jõks, Advokaadibüroo Ellex Raidla esindaja Toomas Vaher, Advokaadibüroo Glikman Alvin LEVIN OÜ esindajad Paul Keres ja Artur Sanglepp, Pangaliidu esindajad Martin Mets ja Kaire Peik, LHV Varahaldus AS esindajad Joel Kukemelk ja Vahur Vallistu, Eesti Panga esindajad Martti Randveer ja Indrek Saapar, Dementsuse Kompetentsikeskuse esindaja Katre Pall, Eesti Pensionäride Ühenduste Liidu esindaja Andres Ergma, Eesti Kindlustusseltside Liidu esindajad Andres Piirsalu ja Meelis Arumägi, FinanceEstonia esindajad Aare Tammemäe ja Raino Paron, Tulundusühistu Tuleva esindaja Mari Kuhu, AS Pensionikeskus esindajad Kristi Sisa, Kristel Vanasaun ja Katrin Kalberg, Rahandusministeeriumi kindlustuspoliitika osakonna nõunik Kertu Fedotov ja peaspetsialist Tõnu Lillelaid, Riigikogu liikmed Helmen Kütt ja Urmas Espenberg, Õiguskantsleribüroo esindajad Liisi Uder ja Kristi Lahesoo, Riigikogu sotsiaalkomisjoni nõunik Helgi Kundla, Riigikogu Reformierakonna fraktsiooni pressinõunik Kajar Kase, Riigikogu Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni praktikant Siim Umerov, Ärilehe ajakirjanik Roomet Kreek, Eesti Rahvusringhäälingu ajakirjanikud Uku Toom, Huko Aaspõllu ja Dmitri Kulikov, Postimehe ajakirjanik Anna Põld ja TV 3 ajakirjanik Eve Heinla;
2. **28.01.2020** andis rahandusminister Martin Helme komisjonile ülevaate ettevalmistavatest eelnõudest;
3. **11.02.2020** toimus kohtumine Pangaliidu esindajatega. Osalesid: Eesti Pangaliidu tegevjuht Katrin Talihärm, vastavuskontrolli toimkonna liige, (Luminor Bank) Marilin Pikaro, rahapesu tõkestamise toimkonna juht, (LHV Pank) Aivar Paul, rahapesu tõkestamise toimkonna liige, (Swedbank) Indrek Tibar, rahapesu tõkestamise toimkonna liige (SEB Pank) Keili Oja, Rahandusministeeriumi Rahandusministeeriumi ettevõtluse ja arvestuspoliitika osakonna juristid Taivo Põrk ja Kati Tee;
4. **11.02.2020** toimus kohtumine Maksu- ja Tolliameti peadirektori asetäitja Rivo Reitmanni, maksuauditi osakonna valdkonnajuht Oscar Õuna ja Siseministeeriumi kodakondsus- ja rändepoliitika osakonnajuhataja Ruth Annusega;
5. **10.03.2020** toimus seoses Vabariigi Valitsuse algatatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (130 SE) ettevalmistamine teiseks lugemiseks arutelu ja kohtumine huvigruppide esindajatega. Osalesid: Eesti Advokatuuri juhatuse liige Toomas Vaher, Audiitorkogu kantsler Mare Kingo, Eesti Kinnisvarafirmade Liidu esindaja Tõnis Rüütel, Eesti Kinnisvaramaaklerite Koja esindajad Ardo Lepp ja Annely Sermat, Eesti Pangaliidu esindajad Katrin Talihärm, Keili Oja ja Ülle Eelmaa, Eesti Panga õigusteenistuse juhataja Marek Feldman, FinanceEstonia MTÜ juhatuse liige Reimo Hammerberg, Finantsinspektsiooni juhatuse liikmed Andre Nõmm ja Siim Tammer, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja esindajad Kristi Hunt ja Jaan Lõõnik, Notarite Koja esimees Merle Saar-Johanson, Rahandusministeeriumi esindajad Sören Meius ja Kati Tee, Siseministeeriumi kriminaalpoliitika nõunik Ursula Sock, Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna karistusõiguse ja menetluse talituse nõunik Markko Künnapu, Rahapesu andmebüroo esindaja Mihkel Ruubas;
6. **19.03.2020** sai komisjon ülevaate temadel hetkeolukord ja otsustatud ning plaanitavad meetmed kriisi ohjeldamiseks. Osalesid: Rahandusminister Martin Helme, majandus- ja taristuminister Taavi Aas ja sotsiaalminister Tanel Kiik;

7. **30.03.2020** andis Eesti Pank ülevaate majandusprognoosist. Osalesid: Madis Müller ja Ülo Kaasik;
8. **30.03.2020** andis Eesti Pangaliit ülevaate laenuturust. Osalesid: Eesti Pangaliidu tegevjuht Katrin Talihärm ja LHV Panga juhatuse esimees Erki Kilu;
9. **03.04.2020** andsid haridus- ja teadusminister Mailis Reps, maaeluminister Arvo Aller, majandus- ja taristuminister Taavi Aas ja sotsiaalminister Tanel Kiik komisjonile ülevaate ministeeriumide valitsemisala lisaeelarvest ning COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud toetusmeetmetest;
10. **06.04.2020** andsid haridusminister kultuuriminister Tõnis Lukas, riigihalduse minister Jaak Aab komisjonile ülevaate ministeeriumide valitsemisala lisaeelarvest ning COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud toetusmeetmetest;
11. **21.04.2020** toimus seoses Vabariigi Valitsuse algatatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (130 SE) ettevalmistamine teiseks lugemiseks arutelu ja kohtumine huvigruppide esindajatega. Osalesid: Siseministeeriumi kriminaalpoliitika nõunik Ursula Sokk, Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna karistusõiguse ja menetluse talituse nõunik Markko Künnapu, Justiitsministeeriumi õiguspoliitika valdkonna asekanstler Kai Härmand, Rahapesu andmebüroo esindaja Mihkel Ruubas, Eesti Pangaliidu esindajad tegevjuht Katrin Talihärm, rahapesu tõkestamise toimkonnast Aivar Paul, Miiko Vainer, Ülle Eelmaa, Jüri Puust, Janika Vilms, Notarite Koja esindajad esimees Merle Saar-Johanson ja rahapesu tõkestamise ja notarite järelevalve ekspert Gerle Reinumägi, Finantsinspektsiooni juhatuse liige Andre Nõmm, Rahandusministeeriumi ettevõtluse ja arvestuspoliitika osakonna juhataja Toomas Vapper, nõunik Sören Meius ja jurist Kati Tee, finantsturgude poliitika osakonna juhataja Thomas Auväärt ja nõunik Janika Aben;
12. **12.05.2020** toimus kohtumine Eesti Panga presidendi Madis Mülleri ja asepresidendi Ülo Kaasikuga;
13. **12.05.2020** toimus seoses Vabariigi Valitsuse algatatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (130 SE) ettevalmistamine teiseks lugemiseks arutelu ja kohtumine huvigruppide esindajatega. Osalesid: Eesti Kindlustusseltside Liidu jurist Kardo Karon, Eesti Advokatuuri jurist Merit Aavekukk-Tamm, Eesti Kinnisvaramaaklerite Koja juhatuse esimees Ardo Lepp ja juhatuse liige Annely Sermat, FinanceEstonia esindaja Krista Ševerev, Eesti Kinnisvarafirmade Liidu tegevdirektor Tõnis Rüütel, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja jurist Merike Koppel, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja nõunik Jaan Lõõnik, Eesti Pangaliidu esindajad tegevjuht Katrin Talihärm, rahapesu tõkestamise toimkonnast Aivar Paul, Miiko Vainer, Ülle Eelmaa, Finantsinspektsiooni juhatuse liige Andre Nõmm, Eesti Panga õigusteenistuse juhataja Marek Feldman, Rahapesu andmebüroo esindaja Mihkel Ruubas, Notarite Koja esindajad esimees Merle Saar-Johanson ja rahapesu tõkestamise ja notarite järelevalve ekspert Gerle Reinumägi, Audiitorkogu kanstler Mare Kingo, Siseministeeriumi kriminaalpoliitika nõunik Ursula Sokk, Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna karistusõiguse ja menetluse talituse nõunik Markko Künnapu, Justiitsministeeriumi õiguspoliitika valdkonna asekanstler Kai Härmand, Rahandusministeeriumi ettevõtluse ja arvestuspoliitika osakonna juhataja Toomas Vapper, nõunik Sören Meius ja jurist Kati Tee, finantsturgude poliitika osakonna juhataja Thomas Auväärt ja nõunik Janika Aben;
14. **18.05.2020** toimus seoses Vabariigi Valitsuse algatatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (130 SE) ettevalmistamine teiseks lugemiseks arutelu ja kohtumine huvigruppide esindajatega.

- Osalesid: Eesti Kindlustusseltside Liidu jurist Kardo Karon, Eesti Advokatuuri jurist Merit Aavekukk-Tamm, Eesti Kinnisvaramaaklerite Koja juhatuse esimees Ardo Lepp ja juhatuse liige Annely Sermat, FinanceEstonia esindaja Krista Ševerev, Eesti Kinnisvarafirmade Liidu tegevdirektor Tõnis Rüütel, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja jurist Merike Koppel, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja nõunik Jaan Lõõnik, Eesti Pangaliidu esindajad tegevjuht Katrin Talihärm, rahapesu tõkestamise toimkonnast Aivar Paul, Miiko Vainer, Ülle Eelmaa, Finantsinspektsiooni juhatuse liige Andre Nõmm, Eesti Panga õigusteenistuse juhataja Marek Feldman, Rahapesu andmebüroo esindaja Mihkel Ruubas, Notarite Koja esindajad esimees Merle Saar-Johanson ja rahapesu tõkestamise ja notarite järelevalve ekspert Gerle Reinumägi, Audiitorkogu kantsler Mare Kingo, Siseministeeriumi sisejulgeolekupoliitika osakonna nõunik Jaana-Helen Luik, Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna eraõiguse talituse juhataja Vaike Murumets ja nõunik Maarit Puhm, Rahandusministeeriumi ettevõtluse ja arvestuspoliitika osakonna juhataja Toomas Vapper, nõunik Sören Meius ja jurist Kati Tee, finantsturgude poliitika osakonna juhataja Thomas Auväart ja nõunik Janika Aben;
15. **19.05.2020** toimus kohtumine Finantsinspektsiooni esindajatega. Osalesid: juhatuse esimees Kilvar Kessler ning juhatuse liikmed Andre Nõmm, Andres Kurgpõld ja Siim Tammer;
 16. **19.05.2020** toimus kohtumine Maksu-ja Tolliameti esindajatega. Osalesid: peadirektor Valdur Laid ja asetäitja Rivo Reitmann;
 17. **02.06.2020** andis rahandusminister Martin Helme ülevaate eriolukorra meetmete rakendamisest ja kuludest;
 18. **15.06.2020** andis sotsiaalminister Tanel Kiik ülevaate sotsiaalvaldkonna eriolukorra meetmete rakendamisest ja kuludest.

Komisjoni välistegevus (vastuvõetud delegatsioonid, välislähetused)

1. **13.-14.02.2020** osales komisjoni esimees Aivar Kokk Helsingis toimuval Põhjamaade Investeerimispanga Kontrollikomitee istungil;
2. **18.-19.02.2020** osalesid komisjoni liikmed Andres Sutt ja Jürgen Ligi Brüsselis Euroopa Liidu parlamentide vahelise stabiilsuse, majandusliku koostöö ja juhtimise konverentsil (IP SECG).